

ALMAN VATANDAŞLIK MEVZUATI

50 yıla yakın bir zamandır Almanya’da yaşayan vatandaşlarımızın ikinci veya birinci vatan olarak gördükleri Almanya’da bir ayrımcılığa maruz kalmadan barış ve mutluluk içerisinde yaşamaları hepimizin ortak arzusudur.

Alman vatandaşlığına geçme, her şeyden önce her vatandaşımızın kendi özgür iradesi ile karar vermesi gereken bir konudur. Alman vatandaşlığına geçilmesi halinde Almanya’da seçme seçilme hakkından, AB ülkeleri içerisinde serbest dolaşım hakkına, Alman vatandaşlarına tanınan memur olma gibi ayrıcalıkların elde edilmesine giden bir dizi yolların açılımı sağlanmaktadır.

Aşağıda Alman vatandaşlığının kazanılmasıyla ilgili bilgilerin yanında ilgisinden dolayı Türk vatandaşlığından çıkma, mavi kart sahiplerinin hakları ve tekrar Türk vatandaşlığına geçme konularına da yer verilmiştir. Alman vatandaşlığına geçiş ile ilgili Federal İçişleri Bakanlığı tarafından yayımlanan “Vatandaşlık – Dosyalar” sayfasında yer alan Türkçe ve Almanca broşürler de ayrıca incelenebilir.

A. Alman Vatandaşlığını Kazanma Yolları

Almanya'da yaşayan yabancı uyruklu göçmenlerin Alman vatandaşlığına geçişlerini düzenleyen birden fazla yasa bulunmaktadır. Almanya’ya geliş nedeni, oturma süresi veya oturma izni statüsü gibi kıstaslar, bir yabancıнын Alman vatandaşlığına geçişinde hangi yasadan yararlanabileceğinin belirlenmesi bakımından önemlidir.

1. Alman Vatandaşlığının Doğumla Kazanılması

Anne ve babasından biri Alman vatandaşı olan çocuk, doğuştan Alman vatandaşıdır (kan ilkesi).

Ayrıca, 1 Ocak 2000 tarihinde yürürlüğe giren mevzuat çerçevesinde, yabancı anne ve babaların Almanya'da doğan çocukları, anne veya babadan biri çocuk doğduğunda en az sekiz yıldan beri devamlı ve yasal şekilde Almanya'da yaşıyor ve de oturma hakkına ya da en az üç yıldan beri süresiz oturma iznine sahip bulunuyor ise, re’sen Alman vatandaşlığını alırlar. Bu çocuklar, doğuştan itibaren tüm hak ve ödevleriyle Alman vatandaşı olurlar.

2. Seçme yoluyla Alman vatandaşlığının kazanılması (Opsiyon modeli)

(Aralık 2013’te kurulan CDU/CSU-SPD koalisyon hükümet protokolüne göre, opsiyon modeli kaldırılarak Almanya’da doğan yabancı çocukların Alman vatandaşlığı yanında anne-babalarının ülke vatandaşlığını da almaları öngörülmektedir. Kanunda Nisan 2014 itibariyle yeni bir düzenleme yapılmamış olmakla birlikte önümüzdeki aylarda bunun gerçekleşmesi beklenmektedir. Dolayısıyla aşağıda burada doğan yabancıların çifte vatandaş olmaları hakkında bilgi verilmemekte, ancak mevcut uygulama hakkında bilgiler yer almaktadır TCBCŞGM)

Doğum ilkesine göre Alman olmakla birlikte, aynı zamanda ana ve babalarının vatandaşlığını da almış bulunan kimselerin, reşit olduktan sonra 23 yaşına kadar bu vatandaşlıklarından birini tercih etmeleri gerekmektedir:

- Yabancı vatandaşlığını korumak istediklerini bildirenler veya 23 yaşını doldurdukları tarihe kadar herhangi bir tercih bildirmeyenler Alman vatandaşlığını kaybederler.

- Alman vatandaşlığına karar verenlerin 23 yaşına kadar, diğer vatandaşlıktan çıktıklarını belgelemeleri gerekir.

- Öteki vatandaşlıktan çıkılması olanaksız veya çok ciddi sıkıntılara yol açar nitelikte ise, birden fazla vatandaşlık kabul edilebilir. Bu durumda, en geç 21 yaşına kadar, o tarihte öteki vatandaşlıktan çıkarılma işleminin başarılı olup olmayacağı henüz bilinmese dahi, vatandaşlığı koruma izni için başvurulmalıdır.

Resmi makamlar gençlere erginlik çağına geldikleri zaman seçim yükümlülüğü (optionspflicht) hakkında bilgi vereceklerdir.

3. Yabancılar Yasası uyarınca Alman vatandaşlığının kazanılması

1 Ocak 2000 tarihinden itibaren yürürlüğe giren Vatandaşlık Reform Yasası, bir yabancıyı Yabancılar Yasasına dayanarak Alman vatandaşı olma hakkını elde etmesini yeniden düzenlemiştir. Buna göre, 16 yaşını doldurmuş bir yabancı aşağıdaki koşulları yerine getiriyorsa yazılı başvuruda bulunması halinde Alman vatandaşlığını kazanabilir:

- Almanya'da en az 8 yıl yasal olarak oturmuş olmak. (Müsamaha (Duldung) statüsünde geçirilmiş süre yasal oturma sayılmamaktadır),

- Vatandaşlık için başvuru yapıldığı anda “oturma izni”ne (süresiz veya sınırlı) veya “yerleşim izni”ne sahip olmak,

- Yeterli derecede Almanca bilmek. Almanca bilgisinin Avrupa Konseyinin ortak referans dil standartlarına göre yazılı ve sözlü olarak yeterli olması gerekmektedir. (Zertifikat Deutsch nach dem Niveau B 1 des Gemeinsamen Europäischen Referenzrahmens). Almanca bilgisini ispata yarar okul, kurs diplomaları yoksa, ilgili eyaletteki uygulamaya göre sözlü bir testten geçmek gerekebilmektedir,

- Almanya'nın hukuki ve toplumsal düzeni hakkında temel bilgilere sahip olmak,

- Sabıkasız olmak. En fazla 180 güne denk gelen para cezasını aşmayan mahkumiyetler veya infazı tecil edilmiş olması kaydıyla 6 ayı geçmeyen hapis cezaları engel teşkil etmez. Yukarıdaki sınırların altında kalan birden fazla cezalandırılma sürelerinin birbirine eklenmesi söz konusu değildir,

- Genel olarak geçimini sosyal yardım veya işsizlik yardımı olmaksızın temin edebilmek. Kendi kusuru olmaksızın işsiz kalma durumunda “işsizlik yardımı” veya “sosyal yardım” alınması engel teşkil etmez. Eğer başvuru sahibi 23 yaşının altında ise bu koşul aranmaz, gelir durumuna bakılmaz,

- Anayasal düzene bağlılık belgesinin imzalanması. Anayasaya aykırı bir faaliyette bulunmamak,

- Hakkında Yabancılar Yasasının 46 maddesine göre sınır dışı edilme kararı bulunmamak,

- Başvuru tarihine kadar bağlı bulunulan ülkenin vatandaşlığından çıkılması. İlgili, kendisinden kaynaklanmayan nedenlerden dolayı diğer vatandaşlığından çıkamıyor ise, bu koşul aranmaz. Ayrıca, başvuruda bulunan kişi herhangi bir Avrupa Birliği ülkesinin vatandaşı ise, eski vatandaşlığından ayrılması gerekmemektedir,

- Reşit olmayan çocuklara vatandaşlığa alınma garantisi verilir. Başvuruda bulunan kişinin karısı / kocası ve reşit olmayan çocukları, Almanya'da düzenli olarak 8 yılı doldurma şartı aranmaksızın Alman vatandaşı olma hakkına sahip olabilirler.

4. Takdir yoluyla Alman vatandaşlığının kazanılması

Herhangi bir nedenle Yabancılar Yasasının kolaylaştırılmış vatandaşlık hükümlerinden yararlanamayan bir göçmen, aşağıdaki koşulları yerine getirdiği takdirde, Vatandaşlık Yasasının 8. maddesine göre Alman vatandaşlığına geçebilir. Hukuka uygun olarak gerekli oturma süresi bazı yabancı gruplar için farklılıklar içermektedir:

- Almanya'da en az 8 yıl yasal oturma,

- Siyasi iltica başvurusu kabul edilenler için 6 sene oturma,

- 60 yaşından büyük yabancılar için 12 sene oturma,

- Alman devletinin koruması altında olan veya hiçbir vatandaşlığı olmayan yabancılar için 6 sene oturma,

- Alman devletinin çıkarlarının gerektirdiği hallerde en az 3 senelik oturma,

- Bir Alman tarafından evlatlık edinilen çocuklar için 3 senelik oturma,

- Vatandaşlık başvurusu yapıldığında, "oturma izni"ne (sınırlı veya sınırsız) veya "yerleşim izni"ne sahip olmak,

- Almanya'da temelli olarak yerleşmiş olmak (geçici bir nedenle Almanya'da bulunanlar buaktan yararlanamaz);

- Alman medeni hukukuna göre reşit olmak ve kişilik haklarının herhangi bir nedenle kısıtlanmamış olması,

- Sabıkasız olmak. Yabancılar Yasasının 46. /1.- 4. maddeleri ve 47./1. - 2. maddeleri uyarınca sınır dışını gerektirecek herhangi bir durumun bulunmaması. Ağır para veya hapis cezasını gerektirecek suçların işlenmiş olması veya yasadışı kamu düzenini bozucu faaliyetlere katılmış olması Alman vatandaşlığına geçişe engel oluşturur,

- Kendisi ve ailesi için yeterli bir konuta sahip olmak,

- Kendisi ve ailesinin geçimi için yeterli bir gelire sahip olmak. Herhangi bir nedenle sosyal yardım veya işsizlik yardımı alan bir yabancı Alman vatandaşlığına geçemez. Herhangi bir nedenle işsizlik parası, hastalık kasası yardımı, çocuk eğitim parası, konut yardımı veya BaföG alanlar için gelecekteki gelir durumlarının nasıl olabileceği değerlendirilir.

- Yeterli düzeyde Almanca bilmek,

- Anayasal düzene bağıllık belgesinin imzalamak,
- Eski vatandaşlıktan ayrılmak.

Yukarıdaki koşulları yerine getiren, 16 yaşını doldurmuş bir yabancı vereceği bir dilekçe ile Alman vatandaşlığına geçebilir.

5. Eş ve çocukların durumu

Ailede ebeveynlerden biri 2. bölümde belirtilen koşulları yerine getiriyorsa, eş ve çocuklar da verecekleri dilekçelerle birlikte Alman vatandaşlığına geçebilirler. Vatandaşlığa geçmek için gerekli oturma süresi, eş ve çocuklarda daha düşük tutulmuştur. Örneğin eşlerde, eğer ailenin müşterek yaşamı en az iki yıldır Almanya'da sürüyorsa, 4 yıllık oturma süresi yeterli kabul edilmektedir. Çocuklarda ise Almanya'da 3 yıllık oturma süresi yeterlidir. Eğer çocuk 6 yaşından küçükse, yaşının yarısına denk süreyi Almanya'da ailesi ile birlikte geçirmiş olması yeterlidir.

Yeterli Almanca bilgisi kural olarak hem eşten, hem çocuklardan beklenmektedir. Eğer diğer aile bireyleri yeterli Almanca biliyorsa eşin eğitim durumu ve diğer zorluklar da göz önüne alınarak, daha az bir Almanca bilgi düzeyi kabul edilebilmektedir. 16 yaşından küçük çocuklardan Anayasaya bağıllık açıklamasını imzalamaları istenmez.

16 yaşını doldurmuş çocukların dilekçeleri müstakil işlem görür ve tam ücret gerektirir. Ancak, 23 yaşın altındaki gençlerin başvurularında geçimini kendi geliriyle temin etme koşulu aranmaz. Yasalar bir aile içinde tek vatandaşlık prensibinin gerçekleşmesini (tüm aile bireylerinin beraberce Alman vatandaşı olmasını) desteklemektedir. Ancak bu zorunlu değildir. Koşulları yerine getiren bir ebeveyn Alman vatandaşlığına tek başına veya çocuklarıyla birlikte geçmekte serbesttir.

B. Alman vatandaşlığına geçiş işlemleri

1. Dilekçe

16 yaşını doldurmuş her yabancı bizzat dilekçe verebilir ve vatandaşlığa geçme sürecini böylece başlatmış olur. Bu kişiler, ikamet edilen yerin Vatandaşlık Dairesine başvurarak gerekli dilekçe formunu (Antrag auf Einbürgerung) şahsen almalıdırlar.

Bir yabancı başvuru öncesinde vatandaşlık dairesine gidip danışabilir ve özellikle Almancasının yeterli sayılıp sayılmayacağını öğrenebilir. Aile bireyleri de Alman vatandaşlığına geçecekse, 16 yaşını doldurmuş her birey müstakil dilekçe verir. 16 yaşından küçüklerin başvuruları velileri tarafından yapılır.

Dilekçeye eklenecek belgeler:

- Doğum belgesi,
- Kazanç belgeleri: Son 3 aylık maaş kağıdı ve fotokopisi,
- İşsiz ise işsizlik parası ya da yardımı aldığına dair belge ve fotokopisi,

- Pasaport ve pasaportunda kayıt bulunan sayfalarının birer fotokopisi,
- Evlenme cüzdanı ve üzerlerinde kayıt bulunan sayfaların birer fotokopisi,
- Daha önce boşanma olmuşsa ise buna ilişkin mahkeme kararı ve Almanca tercümesi,
- Yeterli Almanca bilgisini kanıtlayan diploma veya okul belgesi,
- Çocukların okul karneleri

2. Anayasaya bağlılık beyanı ve Almanca testi

Dilekçe verildikten, verilen belgelerin tam ve doğru olduğu tespit edildikten sonra, sıra Anayasaya bağlılık belgelerinin imzalanması ve yeterli Almanca bilindiğinin tespitine gelir.

Yeterli Almanca bilindiğinin kanıtı olabilecek bir diploma ve sertifika yoksa, bir test yapılması zorunludur. Vatandaşlık dairesindeki memur başvuru sahibi ile örneğin Alman vatandaşlığı, dilekçedeki sorular vb. üzerine kısa bir söyleşi yapmaktadır. Bu testin birinci bölümüdür. İkinci bölümde başvuru sahibi günlük gazeteden seçilmiş kısa bir metni okuyup, anladığını anlatmak zorundadır. Memur buna göre bir karara varacaktır. Eğer yeterli Almanca bilinmediği sonucuna varılırsa o zaman işlemin durdurulması veya dilekçenin geri alınarak Almanca kursuna katılınması gerekecektir. Bu hususta haksızlığa uğradığını düşünenlerin danışma bürolarına, avukata veya Almanca seviyesini ölçebilecek başka bir makama (VHS vb.) başvurmaları uygun olacaktır.

3. Vatandaşlığa Alınma Teminat Belgesi (Einbürgerungszusicherungskunde)

Dilekçe verildikten ve yeterli Almanca bilgisi tespit edildikten sonra Vatandaşlık Dairesi diğer işlemleri tamamlar. Bu işlemler genellikle 10-12 haftalık bir süre içerisinde (bazı bölgelerde daha uzun) tamamlanır ve başvuru sahibine Alman Vatandaşlığına alınacağına dair “Teminat Belgesi” (Einbürgerungszusicherungskunde) verilir. Belgenin geçerliliği 2 yıllı sınırlandırılmıştır. Bu sürenin bazı hallerde uzatılması mümkündür.

Türk vatandaşlığından çıkışın mümkün olmadığı, aşırı düzeyde maddi zarara yol açacağı veya sağlık nedenleriyle çıkış işlemleri takip edilemeyeceği ispatlandığında, çıkış işlemi süreci söz konusu olmayacağından, doğrudan çifte vatandaşlığın kabulü ile Alman vatandaşlığına geçilmesi mümkün olabilmektedir.

4. Türk Vatandaşlığından Çıkma İzin Belgesi

Bundan sonraki aşamada, pasaport, nüfus cüzdanı, 4 adet fotoğraf, “Teminat Belgesi”nin aslı ve iki adet Türkçe tercümesi ile birlikte yetkili konsolosluga Türk vatandaşlığından izinle çıkış işlemlerinin başlatılması için başvuruda bulunulması gerekmektedir.

Çıkma izni başvurularının T.C. İçişleri Bakanlığınca sonuçlandırılması 3 ila 6 ay sürebilmektedir. Türk vatandaşlığından çıkmak isteyen kişiye, Konsolosluklarca evvela İçişleri Bakanlığından gönderilen Çıkma İzin Belgesi tevdi edilmektedir.

5. Alman Vatandaşlığına Alınma belgesi

“Türk Vatandaşlığından Çıkma İzin Belgesi”nin, Almanca çevirisiyle birlikte Alman Vatandaşlık Dairesine verilmesi gerekmektedir.

Alman Vatandaşlık Dairesi, çıkış izni belgesi ile birlikte, aradan geçen zaman içinde başvuru sahibinin koşullarında bir değişiklik olup olmadığını değerlendirdikten sonra, Alman vatandaşlığına geçiş işlemi sonuçlandırır ve 6-8 hafta içerisinde Alman vatandaşlığı belgesini (Einbrgerungsurkunde) başvuru sahibine verir.

Alman kimlik belgesi ve pasaport çıkartmak için bu belgeyle başvuruda bulunulur. Ancak, Alman vatandaşlığına geçiş kesinleşmesine rağmen işlemler henüz bitmemiştir. Vatandaşlık Dairesi, yeni vatandaşımdan Türk Konsolosluđuna gidip, çıkış işlemlerini bitirmesini ve vatandaşlıktan çıkış belgesinin kendilerine getirilmesini isteyecektir.

6. Türk Vatandaşlığından Çıkma Belgesi

Alman vatandaşlığına alınma belgesinin aslı ve iki adet Türkçe tercümesi, T.C. pasaport ve nüfus czdanlarıyla birlikte ilgili Konsolosluđa ibraz edildiğinde, Türk vatandaşlığından çıkma işlemi sonuçlandırılır ve başvuru sahibine “ıkma Belgesi” verilir. Şahıs, bu belgeyi teslim aldığı tarih itibariyle Türk vatandaşlığından çıkmış sayılır. Son olarak, çıkma belgesinin Alman makamlarına ibrazı gerekmektedir. Böylece bütün işlemler bitmiş olacaktır.

C. Çifte vatandaşlığı mümkün kılan durumlar

1. Dođumdan Çifte Vatandaşlar

Dođumdan, anne veya babanın sahip olduğu vatandaşlığına dayanılarak kazanılan vatandaşlıklar, ebeveynlerin farklı vatandaşlıklara sahip olmalarıyla yasal “ifte” vatandaşlığına yol açmaktadır. Örneğin, annesi Alman vatandaşı, babası Türk vatandaşı bir ocuk, iki vatandaşlık sahibi olarak dünyaya gelmektedir. Bu kişi için hiç bir zaman vatandaşlığın seçimi söz konusu olamaz. Bu yoldan ifte vatandaşlığı kazananlarla, isteğe bağlı olarak ifte vatandaş olanların durumu farklıdır.

2. İsteğe Bağlı Olarak (Yere Bağlı) Çifte Vatandaşlar (18 ile 23 Yaş Arası Seçim Zorunluluđu)

En az sekiz yıldır yasal olarak Almanya’da ikamet eden anne veya babanın çocuğu doğumla Alman vatandaşlığını kazanır. Bu kişi aynı zamanda yabancı statüsündeki anne ve babasının da vatandaşlığına sahiptir. Çifte vatandaş durumunda olan bu kişilere, 18 yaşına girdiklerinde, Alman dairelerince, iki vatandaşlıktan birini seçme ağrısı (Optionspflicht) yapılır. Bu durumdaki kişiler, 23 yaşını dolduruncaya kadar seçme kararını vermezlerse, otomatik olarak Alman vatandaşlığını kaybederler.

Alman vatandaşlığını kaybeden kişilere, eğer Almanya’da kalmak isterlerse, İkamet Yasasının 38. maddesine göre tekrar oturma izni verilmektedir.

3. 01 Ocak 2000 Tarihinden Önce Çifte Vatandaşlığı Elde Etmiş Olanlar

01 Ocak 2000 tarihine kadar hem Türk, hem de Alman vatandaşlığını elde etmiş olan vatandaşlar yasal olarak ifte vatandaşlardır.

4. İzinli Çifte Vatandaşlar

Yeni Alman Vatandaşlık Yasası, temel prensip olarak, Alman vatandaşlığına geçmek isteyen bir yabancının, mevcut vatandaşlığından ayrılmasını öngörmektedir. Ancak, bazı özel durumlarda, yabancının vatandaşlıktan ayrılması olanaksızsa veya çok zor şartlarda mümkün oluyorsa, eski vatandaşlıktan ayrılmaksızın Alman vatandaşlığına geçme olanağı öngörülmüştür.

Türk vatandaşları, vatandaşlıktan çıkmalarıyla birlikte Mavi Karta hak kazandıklarından, Türkiye’de yaşanması muhtemel bir maddi zarar genel olarak sözkonusu olmamaktadır. Ancak, kişinin özel durumu böyle bir zararın oluşmasına yol açıyorsa, istisnai olarak Türk vatandaşlığını terk etmeden de Alman vatandaşlığına alınabilir.

TÜRK MEVZUATINDA VATANDAŞLIKTAN ÇIKMA VE ASKERLİK KONULARI

A. Türk Vatandaşlığından Çıkış

Türk Vatandaşlık Kanunu’na göre, izin alarak Türk vatandaşlığından ayrılmak mümkündür. Yasanın 20. – 23. maddeleri ile 29. maddesi, izin alarak Türk vatandaşlığından çıkışın nasıl olacağını ve bunun hukuki sonuçlarını belirlemektedir. Ayrıca, Türk Vatandaşlığı Kanunu’nun uygulanmasına ilişkin yönetmelik de bu konulara açıklık getirmektedir.

Türk vatandaşlığından çıkılması;

- Mümeyyiz ve reşit olmak;

- Yabancı bir devletin vatandaşlığını kazanmış olmak (Kesin vatandaşlık belgesi – Ausweiss veya Urkunde)

durumlarında mümkündür.

Türk vatandaşlığından çıkma başvurusu yapan kişiye, önce çıkma izin belgesi, başka ülkenin vatandaşlığını kazandığı belgelendiğinde ise çıkma belgesi verilir. Vatandaşlıktan çıkma, eşin vatandaşlığını etkilemez. Yani ebeveynler tek olarak veya ailece Türk vatandaşlığından ayrılabilir. Bir ailede velilerden biri Türk vatandaşlığından ayrılıyorsa, bu durum çocukların durumunu kendiliğinden değiştirmez.

Türk vatandaşlığından izin yoluyla ayrılma, Türk vatandaşlığından çıkarılma ve vatandaşlığın iptali veya vatandaşlığın kaybettirilmesi ve kaybedilmesi gibi idari işlemlerden her bakımdan farklıdır.

Türk vatandaşlığından ayrılmak özel bir ücrete tabi değildir. Sadece Konsolosluklarca yapılan idari işlemler için harç ödenmektedir.

B. Askerlik

Vatandaşlık değiştirme kararı verirken en önemli konulardan biri de askerlik hizmeti ile ilgili soruların tatmin edici biçimde cevaplandırılmasıdır.

Doğumla veya kanuni rüşt yaşından önce ikamet etmek amacıyla yurtdışına çıkan ve 38 yaşının sonuna kadar diğer ülkenin vatandaşlığını kazananların askerlik işlemleri, Askerlik

Kanununda 1992 yılında yapılan yasal düzenleme ve buna istinaden 1993 yılında çıkarılan Bakanlar Kurulu Kararı ile yeniden düzenlenmiştir. Böylece, şartları taşıyan vatandaşlarımızın askerliklerinin 38 yaşını doldurdukları yılın 31 Aralık tarihine kadar ertelenmesine veya askerlik hizmeti kabul edilen ülkelerin tabiiyetinde bulunanların o ülkede yerine getirdikleri fiili askerlik hizmeti nedeniyle, Türkiye'deki askerlik hizmetinden muaf tutulmalarına imkan sağlanmıştır.

Batı Avrupa ülkelerine işçi olarak yerleşmiş Türk vatandaşları ile başka bir ülke vatandaşlığına sahip çifte vatandaşlar, askerlik hizmetlerini 38 yaşına kadar tecil ettirme olanağına sahiptirler.

Almanya'da askere alınma çağı normal olarak 18–23 yaşları arasındadır. Almanya'da askerlik hizmeti silahlı (orduda) ve sivil hizmet (sosyal alanda) olarak yapılabilir. Bu yaşlar arasında askere çağrılan kişiler, geçerli bir mazeretleri olması durumunda, askerliklerini tecil ettirebilmektedir. Ancak, askerliğini tecil ettiren Alman vatandaşı, 25 yaşının sonuna kadar askere çağrılabilir.

Almanya ile Türkiye arasında, karşılıklı askerlik hizmetlerini tanımayı düzenleyen ikili bir anlaşma yoktur. Ancak, her iki ülke arasında uzun bir süreden beri devam eden ve karşılıklı askerlik hizmetlerinin tanınmasını içeren bir uygulama yerleşmiştir. Buna göre, Türkiye, Almanya'da silahlı (orduda) veya ihtiyaç fazlası olduklarından hükümete bağlı sivil kurum ve kuruluşlarda görevlendirilmek suretiyle yapılan askerlik hizmetini kabul etmekte ve bunu yapan çifte vatandaşı Türkiye'de askerlik hizmetinden muaf tutmaktadır.

Bir diğer önemli husus da askerlik hizmetini yerine getirmeden Türk vatandaşlığından çıkanlarla ilgilidir. Askerliğini yapmadan Türk vatandaşlığından ayrılıp Alman vatandaşı olan, ancak sonradan tekrar Türk vatandaşlığına geçen kişilerin askerlik işlemleri kaldığı yerden devam eder. Türk yasalarına göre askerlik hizmetini yerine getirmeyenler askerlik çağından çıkarılmamaktadır. Bu nedenle, askerlik hizmetini yerine getirmeden Türk vatandaşlığından çıkan veya çıkarılanlardan sonradan yeniden Türk vatandaşı olanlar askerlik hizmetini yapmak zorundadırlar.

Almanya, Türk Silahlı Kuvvetleri'nde yapılan tam süreli askerlik hizmetini aynen kabul etmektedir. Bununla birlikte, Alman Hükümeti, her yıl yeniden belirlenen döviz meblağını ödeyerek üç haftalık temel eğitim yapanları askerliğini tamamlamış addetmemekte, ancak bu askerlik süresini Almanya'da yapılması gereken askerlik hizmeti süresinden düşmektedir. Öte yandan, Alman vatandaşlığına geçen 20 yaşındaki bir Türk gencinin, askerlik yapmadan Türk vatandaşlığından çıkmış olması, bu gencin Almanya'da mutlaka silahlı veya sivil askerlik hizmetine çağrılacağı anlamına gelmemektedir. Birçok durumda, Alman Askerlik Şubeleri sonradan Alman vatandaşı olan yabancı gençleri takip etmemekte ve askerlik hizmetine çağırılmamaktadır. Ancak, Alman vatandaşlığına geçen bir Türk genci, yaş uygunsa ve herhangi bir nedenle askerlik hizmetini yapmak isterse, ilgili Askerlik Şubesine başvurup askere alınmasını sağlayabilir.

C. Mavi Kart (Eski Pembe Kart)

Doğumla Türk vatandaşı olup da, İçişleri Bakanlığında vatandaşlıktan çıkma izni alanlar ve bunların vatandaşlıktan çıkma belgesinde kayıtlı reşit olmayan çocukları; Türkiye Cumhuriyeti'nin millî güvenliğine ve kamu düzenine ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla, askerlik hizmetini yapma yükümlülüğü ve seçme-seçilme, kamu görevlerine girme ve muaf araç veya ev eşyası ithal etme hakları dışında, sosyal güvenliğe ilişkin kazanılmış hakları saklı

kalmak ve bu hakların kullanımında ilgili kanunlardaki hükümlere tâbi olmak şartıyla Türk vatandaşlarına tanınan haklardan aynen yararlanmaya devam ederler.

5203 Sayılı Kanunla Tanınan Hakların Kullanılmasına İlişkin Belge nasıl talep edilir?

5203 Sayılı Kanunla Tanınan Hakların Kullanılmasına İlişkin Belge, bu amaçla düzenlenmiş olan ve ekinde iki adet fotoğraf bulunan dilekçe ile talep edilir. Dilekçe yabancı ülke makamlarınca verilmiş olan kimlik belgesi ya da pasaport ibraz edilmek suretiyle sunulur. Bunun dışında herhangi bir belge talep edilmez.

5203 Sayılı Kanunla Tanınan Hakların Kullanılmasına İlişkin Belge'nin hangi hallerde değiştirilmesi mümkündür?

Kaybolması, yıpranması, üzerindeki fotoğrafın güncelliğini yitirmesi gibi hallerde yenisinin düzenlenmesi mümkündür.

5203 Sayılı Kanunla Tanınan Hakların Kullanılmasına İlişkin Belge kimlik belgesi yerine kullanılabilir mi?

Sözkonusu belge, kimlik belgesi yerine kullanılamaz.

5203 Sayılı Kanunla Tanınan Hakların Kullanılmasına İlişkin Belge çocuklar adına düzenlenebilir mi?

Türk vatandaşlığından çıkma izin belgesinde kayıtlı olup reşit olmayan çocuklar için, ebeveynin müracaatı halinde bu çocukları adına da müstakil bir belge düzenlenmektedir.

5203 Sayılı Kanunla Tanınan Hakların Kullanılmasına İlişkin Belge nasıl kullanılmalıdır?

Belge, saklı tutulan hakları dışındaki iş ve işlemler sırasında ibraz edilecek bir belge olup, vatandaşlığını kazandıkları ülkenin resmi kimlik kartı ile birlikte kullanılması gerekmektedir. Vekalet yoluyla işlem yapmak isteyen belge hamilleri, vekaletnamelerini çıkartırken vatandaşlığını kazandıkları ülkenin resmi kimlik kartını kullanacaklardır. Bu vekaletname ile vekalet verdikleri şahsa, 5203 Sayılı Kanunla Tanınan Hakların Kullanılmasına İlişkin Belgenin tasdikli bir suretini de iletmeleri gerekmektedir.

D. Yeniden Türk Vatandaşlığına Giriş

Türk vatandaşlığından izin alarak ayrılanlar, tekrar Türk vatandaşlığına geçme olanağına sahiptirler. Bu kişiler Türkiye dışında yaşıyor olmaları durumunda, Konsolosluklara başvurarak Türk vatandaşlığına geçme dilekçesi verebilirler. Reşit olmayan çocuklar da anne veya babalarıyla birlikte Türk vatandaşlığına alınırlar.

E. Askerlik Nedeniyle Türk Vatandaşlığı Kaybettirilmiş Kişilerin Türk Vatandaşlığını Tekrar Kazanmalarının Şartları

Yurtdışında ikamet edip askerlik görevini yapmak üzerine Konsolosluklar tarafından yapılan çağrıya mazeretsiz olarak icabet etmeyen kişilerin vatandaşlıkları, Türk Vatandaşlık Kanunu'nun 25. Maddesi gereğince, Bakanlar Kurulu Kararıyla kaybettirilebilir. Bu maddenin kullanımı tamamen idarenin takdirinde olmakla beraber, uygulamada, vatandaşlığı

kaybettirme işlemleri durdurulmuştur. Ayrıca, geçmişte askerlik nedeniyle Türk vatandaşlığı kaybettirilmiş kişilere tekrar Türk vatandaşlığını kazanma olanağı tanınmıştır.

1. Vatandaşlığı tekrar kazanmak için nereye başvurmalıyım?

Yabancı ülkelerde Türk Konsolosluklarına başvurulabilir. Dosya, İçişleri Bakanlığı tarafından incelenir ve gerekli şartların yerine getirildiği tespit edildiğinde işlemler başlatılır.

2. Tekrar dövizle askerlik yapma hakkı kazanır mıyım?

Askerlik nedeniyle kaybettikleri Türk vatandaşlığını daha sonra yeniden kazananlar, 7.668 Euro veya karşılığı yabancı parayı defaten ödemeleri ve 21 gün temel askerlik yapmış olmaları kaydıyla askerlik hizmetlerini yapmış sayılırlar. Bu kapsama giren kişilerin Konsolosluklara zaman kaybetmeden başvurarak bilgi almaları gerekmektedir.

Kaynak: Başkonsolosluklar Hukuk Rehberi